

Ovatko suomalaiset epäempaattisia?

Vuime päivinä on lehdissä esitelty Journal of Cross-Cultural Psychology -tiedelehdessä julkaistua amerikkalaista tutkimusta, jonka mukaan suomalaiset ovat lähes maailman huonoimpia asettumaan toisen ihmisen asemaan.

Voisiko tämä olla totta? Onko yhteiskunnassamme empatia-vajetta? Jos on, niin miksi?

Samaisessa tutkimuksessa kerrottiin, että empatia-kyky syntyy myönteisestä käsityksestä omasta hyvinvoinnista sekä hyvästä itsetunnosta.

Suomalaisten käsitys omasta hyvinvoinnista on tällä hetkellä monien ristipaineiden alla. Vähäosaisimpien ja heikoimpien tuista on leikattu ja lisäleikkauksia on tulossa. Myös keskiluokan taloudelliseen hyvinvointiin ja tulevaisuuteen liittyy paljon epävarmuutta. Tuore talousnobelistimme Bengt Holmström on arvioinut keskiluokan jopa katoavan. Tällaisessa tilanteessa yhteisössä etsitään aina syntipukkeja, ja kätevinä on, jos ne löydetään yhteisön ulkopuolelta. Taloudellinen eriarvoisuus ja suuret tuloerot tekevät yhteiskunnasta kaikin puolin levottomamman ja turvattomamman. Tuntuu siis uskottavalta, että suomalaisten käsitys omasta hyvinvoinnistaan on laskenut.

Entäpä sitten itsetunto? Kun lasta kehuaan ja kiitetään, auttaa se häntä kasvamaan hyvän itsetunnon omaavaksi aikuiseksi. Yleisesti jaettu käsitys on, että tällä saralla suomalainen lastenkasvatus on perinteisesti ollut vinoutunutta. Positiivista palautetta on lapsille annettu niukasti. Nykypäivänä tilanne tuntuu onneksi muuttuneen. Annetaan tämän kehityksen voimistua ja jaetaan lapsille mahdollisimman paljon positiivista palautetta! Muistetaan kertoa, että he ovat arvokkaita ja tärkeitä! Kaiken muun hyvän lisäksi se siis auttaa empatia-kyvyn kehittämisessä.

Entä mikä on kirkon rooli empatia-kyvyn vahvistamisessa? Jos maassa esiintyy merkittävää empatia-vajetta, niin tuntuu, ettei kirkko ole onnistunut opetuksessaan lähimmäisen rakkaudesta. Joko opetus ei ole ollut hyvää tai sitä ei jostain syystä ole kuultu tai kuunneltu. Niin tai näin, sanoma empatiasta, eli asioiden katsomisesta myös toisen ihmisen näkökulmasta, on Jeesuksen opetuksen ydintä.

Luterilaisuuteen ja etenkin siinä esiintyviin pietistisiin suuntauksiin on kuulunut voimakas puhe synnintunnosta ja omasta kelvottomuudesta. Tällainen puhe, usein toistettuna, voi rapauttaa ihmisen itsetuntoa. Varsinkin jos sen vastapainoksi ei ole tarpeeksi selvästi osattu sanoin ja teoin julistaa Evankeliumia: sitä että Jumala rakastaa ihmistä tämän pahuudesta ja vajavaisuudesta huolimatta; sitä että jokaisen ihmisen ihmisarvo pohjautuu viime kädessä Jumalan luomistyöhön.

VILLE NIITYNEN
KAARINAN
KIRKKOHERRA

